

5875

Q152.

Lõbukäigu!

Operette:

Vanemuise
näitelava
+ TARTUS. +

18

— Lahkeks-tähelepanemiseks! —

Raamatut palutakse korralikult hoi-
da! - ära kaotatud ehk rikutud eksem-
plari eest nõutakse üks rubla tasu

Къ представленію на нар. театрахъ одобрено.

10-го Февраля-07г. за №2244.

Eesti Üliõpilaste Seltsi
raamatukogule

Wanemuise näitelawa poolt

Lobukäigul.

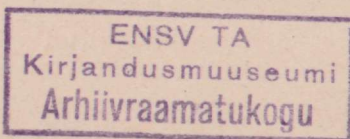
Operette ühes vaatuses.

Saksakeelse aine järel: A. Simm.

Muusika Rich. Thiele seatus.



Wanemuise näitelawa,
Augusti Kuus 1909 a.



76076

Tejelased:

- Tamm, kõrtsi- ja kohaomanik Wiljan-
 di maal, Wirtsjärve läh. . . Bass.
Anne, tema õetütar ja kasulaps. . . Sopraan.
Paksmann, endine mõisavalitsija,
 Tamme sugulane . . . Bariton.
Andres, noortaluperemees, ligidalt. . . Tenor.
Mangu, rikas vanapoiss, Tartust. . . Bass.
Näher, üliõpilane, Tartust. . . Bariton.
Kaasik, Andrese vend, üliõpilane,
 Tartust. . . Tenor.
Kadri Klõrm, wanatüdruk,
 teenija kõrtsis. . .
Jaak Mätas, kõrtsisulane.
Üliõpilased ja rahvas:
Steg: Lõhem minewik.

Aed Tammi küla kortsis.1. etendus.Tamm. Andres. Anne.
A=1. Trio.Tamm.

Wihasta end ihtesoodu -
 On ju lugu üsna hull!
 Häbemata julget moodu
 Naerawad nad näkku sull!

Andres
ja Anne

Wihastagu ihtesoodu -
 Olgu lugu üsna hull!
 Häbemata julget moodu
 Naerame nüüd näkku tall!

Tamm.

Te jätke oma rumal piid,
 Iest armujutul lõpp on nüüd!

Anne.

Kas kirjasta kuis tahad sa,
 Mu Andresest ei lahku ma!

Andres.

Ma ütlen teile selgesti,
 Et paari lähme kõesti!

Andres

Me ütleme tall selgesti,
 Et paari lähme kõesti!

ja AnneTamm (wihastelt Andreselt).

Nüüd kasi siit wälja,

4.
Kui armas sul napp!
(Niisama Annele)

Ja sinuga nalja
ei mõistama koh!
Wihasta end ihtesoodu -
On ju lugu üsna hull!
Häberimata julget moodu
Kääravad nad näkku null!
Ja, ja, ja, näkku null!
Ja, ja, ja, näkku null!

Andres
ja Anne

Wihastagu ihtesoodu,
Olgu lugu üsna hull!
Häberimata, julget moodu
Käärame nüüd näkku tall!
Ja, ja, ja, näkku tall!
Ja, ja, ja, näkku tall!

Tamm (Andresle). No mis sa veel
wahid siin? Kõltag, et ninema saad!

(Annele) Ja sina, sõnakuulmata
tüdruk, jalamaid tuppa!

Andres. Hää küll, ma lähen koke,
Tammiku perimees; aga meie saame
varsti jälle kokku!

Tamm. Mitte nii pea!

5.
Andres. Noh, kas homme, või ühomme,
ehk koguni veel tänna õhtu.

Tamm. So! või tema julgeb tänna veel
tulla! Siis ma sulle näitan, kust tee ta-
gasi läheb!

Andres. Missärast te nõnda tige olete,
Tammiku taat? Pärast vast aga kahet-
sete!

Tamm (isika vihaselt). Mina peaksin
kahetsema! No niünd valge väljas! Et
mina oma kasulast sarnasele waesele
kergatsile ei anna, kes kõik oma raha
linnas ära raisata lasseb, seda pean
mina veel kahetsema! Temal wend tu-
durib! Raha jillab ta sõäl linnas,
muud midagi!

Andres. Tammiku taat, olge iska mõist-
lik!

Tamm. Wälja! Säääl on su mõistus!

Andres. Aga ükskord peate iska järele
andma!

Anne. See on tubli, Andres! Julgust ei
maks kaotada! Mina jään sulle truuko!

6.
Andres. Ja mina sulle, Anne! See kord
jää tõveks, kallikene!

Anne. Kääd terwist, pois! (Tahab And
rese juurde rutata)

Tamm (tee põiale ette astudes). No kas
nüüd ei ole! Oh, teie —!

Andres (wiskab äramimes Käemuse).

Nägemiseni, Anne! (ära)

Anne (temale järel hüüdes). Jumalaga,
mu Andres!

2. etendus

Tamm. Anne.

Tamm (pahamelega Anne sõnu järel
haugutades). Jumalaga, mu Andres!

Siin tüki wiha pärast, kas wõi nahast
wälja!

Anne. Palju löbu tükkimiseks!

Tamm. Kuu pea! Ninatark tüdruk!

Näisugused rumalad naljad oled sa
muidugi Tartus õppinud, kuhu sind
sina kadunud vanemad õmbuskooli
saatsiwad. Ja nüüd pane aga tähele:

Koosiku Andrest ei saa sina mitte
ia sellega hõri otsas!

7.
Anne. Wanapoisssi Laksmanni, kida
sina mulle wägisi meheks topid, ei
wõta ma mitte ja sellega ka lori otsas!
Tamm. No, ma tahan näha, kas sa wõtad,
wõi mitte! Kasi kooki oma talituse juurde
- punst!

Anne. Küll ma lähen! Aga - et ma sulle
küll tänulik pean olema, et sa mind pärast
minu wanemate surma oma majasse wõt-
sid, ja minu wäikese pöranduse üle wõlit-
sesid, siisgi ei kuula ma mehele minemise
asjas mitte sinu sõna! Andrest ma ei
jätä ja Laksmanni ma ei wõta! Punst!
(ära majasse.)

3. etendus.

Tamm (üksi). Pärast Laksmanni.

Tamm. Oota, oota! Küll ma juba nõuu
leian, kuidas sul halpused pärast wälja aja-
da ja sind mõistlikult mehele panna! Aha
käs! Laksmanni on igapidi tubli mees ja
joukas mees! Olgu pääle, et ta weidi wa-
napoisine on, mis sellest! Seda mõistlikum!
Abjas olewat tal kaks suurt talu. Wõib ju
arwotagi - niisugused mehed! Pärast naer

tuleb pääle, kui tema kõrval Haasiku
Andrese pääle mõtled!

Laksman (kes tuleb ja viimaseid sõnu
kuulnud on). Tubli! Tubli! Need sõnad
tunnistavad, et teie tark mees olete!

Tamm. Ah, teie olete, Laksmani härra!
Tõepoolest, küll on noorte inimestega
jändamist! Põris südame ajavad
teie!

Laksman. Jäige ikka oma otsuse
juurde kindlaks! Küll siis näete, et
asi hästi läheb!

Tamm. Aga see Haasiku Andres on
ikka veel tüdurikul pääs.

Laksman. Teie keelasite õieti sel
poisil siin majas käimise ära?

Tamm. Juba ammugi! Aga see ei
aita midagi, ta käib ikka siin. Toob
Annele ajalehti ja raamatuid lugeda.
Tüdurik on ka nagu meelest ära läinud
ikka Eesti, ja Eesti ühtlugu suus. Selle-
sama Laksna keele raasukese, mis ta
koolis õppis, unustab ta nüüd üsna
ära, sest et ta kunagi teda ei kõnele.

9.
Lüül on raske niusugusest kangakoelsest
tõdruksust peenimat inimest teha!

Laksmann. Loodame Jumala peäle.

Teie läheb hästi, kui teie oga oma luba-
mist peate ja mulle ta naasesse annate.

Tamm. Tamm ei ole kunagi oma sõna
murdnud. Aga see tõdruks on hirmus-
jonnakas!

Laksmann. Mis tarvis teie siis tema
estkostja olete? Teie peate oma õigust
ja võimu tarvitama.

Tamm. Õigus ja võim ei aita igakord
kaasmitte. Mina usun, tõdruks ei tahu
teid sellepärast, et teie nii waga sõnad
suus on ja et teie silmad rohkem ülespoole
sihivad, kui allapoole.

Laksmann. Koik hääd annid tulevad
ju ülesvalt; Kas ei ole waga meel risti-
inimese kaunim ehe?

Tamm. Ja, nõnda küll - aga ma ar-
van, noor, elurõõmus-tõdruks, Kes-Kolm
aastat Tartus elanud -

Laksmann. Oh, see patune Tartu!

Tamm. Temoga peab wõrhi teisiti

umber kaima. ^{10.} Julge nüüd sisse ja
katsuge ometi weidi libedam ja lõbu-
sam olla.

Lapsmänn. O, armas härra Tamm,
ma rõin ka lõbus-olla, kui seda
turvis on!

Tamm. No sedawiisi, sedawiisi!
(Mõlemad majasse ära.)

4. etendus.

Mangu (reisiülikonnas, vihmavari
käes jne.)

N^o 2. Etteastumise laul.

Ma üksinda koin
Siin maailma teel,
Sest teha ka rõin,
Mis igatseb meel!

Kui naene on kaelos -

Ja taevas, mis lops!

Siis oled sa paelas

Kui mõnikord mops!

Ma rõin üelda isna julgest:

Naist ei võta ilmasgi,

Sest ka niid - näen ju selgest -

Mind ei salli silmasai!

11.
Kui sa elad juvel linnao,
Kus on kuum ja hirmus tolm,
Siis sul tekki tubim rimmos

Pageda säält üks, kaks, kolm!
Kõneda sääl puude vilus,

On ju üsna kena küll,

Atga kui sääl metsa ilus

Wihm ja pori, siis on hull!

Kõnuta siis kõrtsi nukas,

Haraka kuiva ostama!

Enam veel on asi hupkas,

Kui säält juma ka ei soa! Ja!

(Kõneldes). Kullakased kaimukesed!

Ma üksinda kõin

Sel tabaral teel,

Sest teha ka võin,

Mis igatses meel!

Kui vahel meel paha,

Et üksinda siin,

Siis istun ma maha

Ja tipsan üks viin!

Ja, ja, üks vanapoiss ma

Ja, ja, ja, üks vanapoiss juma!

Ja mina olen vanapoiss sõna peeresmas

12.
mõttes. Mu nägu on selle järel.
Ja elurõõmus wanapoiss-olen ma.
Ma armastan väga suvel liimast
maale rohelisesse rännata. See on
terwile nõnda kosutaw, et tiharene
wiinagi siis paremini maitseb. Ja
mis mul wiigareisida? Naist ega
lapsi mul ei ole toita ja sissetulekut
on küllalt! Wain siis usna julgesti
lõbu järele mõned kopikud kulutada.
- Siin Wirtsjärwe ümbruses on õige
kuna kändida. Aga kui nüüd weel
tihare wiina ja keskpäigale mõnust
kinnutust saaks, siis oleks asi kõi-
geparemas korras. Hei! See laud
just kui kutsub, wäljas wärske õhu
käes- einet wõtma! (Hüüab.) Hei!
Kõrtsimees!

5. etendus.

Kodri (tuleb kõrtsist). Mangu.

Kodri. Jumalissake! No kes sin
õieti nõnda kisendame peos?

Mangu. Andke andeks, proua! Mina
soowisin kedagi näha, kellel wõimus

oleks süit kõrtsist midagi siia välja
anda, mis inimese ihule kosutuseks
võiks olla.

Kadri (enesele). See on vist küll suur
saks, kõneleb maakeelt nõnda keeru-
liselt. (Kõvasti) Mis te soovides, paruni
härva?

Mangu. Ehi - ei ole põrmugi parun,
sõna peenemas mõttes.

Kadri (inestades). Wõi iksi peris - Eesti
saks?

Mangu. Justament! Aga niid seame
sõnad jälle pärasja juurde. Kas teie
võiksite mulle, armuline proua -

Kadri. Ega mina rowva ei ole. Mia
ole kõrtsi tüdruk.

Mangu. Ahah - so, so - siis, armuline
kõrtsitüdruk, kas tohib teile soovida awal-
dada, et teie minule keha kinnitust
ja keelekarastust siia ^{jälle} kanna pääle mu-
retsite?

Kadri. Ah, saksa tohane vist süüvä?

Mangu. Aga just sõna peenemas mõttes!
Ja jana niidugi ka! Olge aga armas

inimene ja teinke ^{W.} eijsse ruttu, enne kui
teised tulewad ja mul nina eest kõik
ära sööwad.

Kadri. Wõh! Kas siia siis veel toisi
wõõrid ka tule?

Mangu. Suur Kari noori tudengid
Tartust, kes Wõrtsjärwe äärde lõbureisi-
le on tulnud.

Kadri. Oh sa juhatawake! Sellest es-
tää niitsgi engeke!

Mangu. Ja, küll te näete! Ma nägin
neid ära Tartu waksalis ja kuulsin, et
nad siia söidawad. Aga, kullas, kallis-
kõrtsitudruk, ma olen näljane nagu
hunt! Iest kui need tulewad, ega siis
toidule ega joogile armu ei anta!

Kadri. Joh, koke! (Tõhob minna
söörob aga ümber) Kas te seda iki
peris tõesti tääd?

Mangu. No ega ma siis maale wale-
tama ei tulnud.

Kadri (ära nimeses). Wõi siis tudengi
tuleve siia?!

6. etendus.

Mangu (üksi). Pärast Tamm ja
Laksmanni (majast).

Mangu.

See on küll pääst natuke - (Majast
kuuldub kõrva kõrva kõne Anne, Tam-
me ja Laksmanni vahel.) Nonoh! Tääl
see läheb asi üsna ägedaks! Ei tea,
kas kõi või nali?

Tamm (Laksmanniga majast). Mine
kas või hulluks!

Laksmann. Teie näete nüüd isege, mu
sõber, - ma olen omalt poolt kõik
teinud, mis võimalik, et teie kasutatut-
rele meelt mööda olla, aga, Jumala
est, - häamelega ei tule ta mitte
mulle naieseks!

Mangu (Kes pöösa varju on tagane-
nud, nõnda et teda rääkijad näha ei
või). Hm, hm! Sosjasekeldused -
sõna peenemas mõttes!

Tamm. Olge aga julge, armas väi-
mes - võin küll ütelda - küll ma talle

16.
aru päha panen!

Laksman. Ja, aga kuidagi, mu
sõber? Tol on see kaasiku Andres
nagu nael pääs! Päälegi on see
poisinäru veel hirmus häbemata!

Tamm. No küll ma talle näitan!

Laksman. Ah, kuidas ma neid nina
tarku noormehi rikkon!

Mangu (enesele). So, so! Kaks kare
dat meest - sõna peenmas mõttes!

Laksman. Muud nõu ei jõe rüe,
kui seda noort isandat Andrest
kuidagi rüsi kõrvale toimetada.

Tamm. Jumala pärast, mis-te
mõtlete teha?

Laksman. Mitte midagi paha!
Ega siis minu waga waim mõne
patuse mõtte pääle ei tule. Küll
leidub mõni abinõu.

Tamm. Mitte mõni keelatud abinõu,
walitseja härra.

Laksman. Jätke aga kõik minu
hoole. Ma wotan ija silmapilk
ühte sõpra Tartust, see saab mind

aitama. Kui teie aga oma sõna peate.
Tamm. Olge mureta! Mina olen lubanud
ja tüdruk on teie - kui te aga ise tema-
ga rahul olete.

Laksman. Ma olen taeva nimel töö-
tanud teie kasulapse toeks ja kaitsjaks
sõnada, kui ta ka päris väene laps
oleks.

Tamm. Ma tean, et teie tubli mees olete,
kes mitte raha järele ei waata, vaid
südame järele, - päälegi olete teie isegi
juba väga jõukas.

Laksman (insele). Kui mul aga ra-
ha juba kindlasti käes oleks! (Kõvasti)
Amanne siis kõik rahulikult Jumala
hoolde!

Tamm. Tema andku oma õnnistust!

Mõlemad. Amen! (Tõhavad teineteisele
poole ära minna)

Mangu (kes kõik need nende kõnet peält
on kuulanud, ette astudes ja neid tagasi
hoides). Lubage, minu härrad, paar
sõna! - Nagu ma kuulen, kõib siin
asi ühe noore neiu kohta, keda teie

mehele minna kähate sundida, mis-
Loksmann. Wabandage, mul ei ole
mitte aua teid tunda; jumalaga!
(Ruttu tagapöole ära.)

Mangu. Olge terve! (Tammele.) Stga
teie, sunnäärt papa - ?

Tamm. Be-m, mina ei tunne teid
kah -

Mangu. Ah so! Noh, olgu pääle, -
ei tee wiga! Sellepärast wõime ikka
paar sõna rääkida. Ma tahaksin
teie kõiest järele pärida, sõna peene-
mas mõttes -

Tamm. Ah, jätke mind rahule; mul
ei ole aega!

Mangu. No, no! Olete siit kõrtsimies?

Tamm. Jah! (ärasmajasses)

F. etendus.

Mangu. (Pärast) Kadri.

Mangu (Tammele imestades järele
waadates). Tahoh! (Järele hündis.)

Karrikalt! Nüüd kelmid katsuvad
aga ruttu ära pugeda, et neile kosisist
sõna ütelda ei saaks. Odake aaga,

19.
ehk soome keiega veel rääkida, sõna
peenemas mõttes!

Kadri (toob leiba, võid, sinki juust, õlle =
puddeli ja klaasi). Noh, ärra, siin on
sis-söök ja jook, - võtke aga häiris,
rutuga is-saad parembet - (seab lauale)
Mangu. Vieti on mul söögijätku Koguni
ärakäinud!

Kadri. Ega ärrat ometi liiga karm
oodate is-lasi?

Mangu. Jaolt küll ka sellepärast, aga
jaolt, et ma ennast vihastasin. - ütelye
mulle õige, mis kosja sekeldus siin teie
majas on?

Kadri. Ah, teie arvate meie peremehet
ja tema kasutütret tüli? Waadake,
see on sedäsi: peremees tahab oma
kasutütart Anniit Laksinanni äriale
vägisi mehele panna.

Mangu. Mis sorti saks-see siis on?

Kadri. See on meie mõisa endine wa-
litseja - noh, te wast täidegi -

Mangu. Ja, ja, seda ma tean küll, et
walitseja teie arvates ikka midagi

20.
rohkem on, kui teie teised surelikud;
aga et ka niid enam walitseja ei ole,
siis ei ole tema ka mitte midagi
rohkem. Kas tüdruk tõesti siis
peab kalle mineema?

Kadri. Jah, aga ta ei kaha teda
sugugi, sest et ka Klaasiku noort
peremest Andreest armastab, kedä
aga wanamees jälle ei taha.

Mangu. Ehe, mispärast siis wana-
mees teda mitte ei taha? Kui niid
walitseja mitte enam walitseja ei ole,
siis on smeti see Andres: niisama
palju wäärt, kui walitseja.

Kadri. Sellepärast, et Andres mitte
rikas ei ole, waid wäikse talukoha
peremes —

Mangu. Nannibes-pops!

Kadri. Ja sellepärast, et Andres
saksembist olekust sugugi lugugi ei
pea.

Mangu. No küll on ikka nalja
sinn halli taewa all! Kui sinna
aga ka sõnakeene sekka saksu üteli

21.
Da - (Kaugelt kuulduv lustiline laul)
Kadri (laulu kuuldes). Oh sa kallio-
aig, mis see siis on?

Mangu. Ma usun, need wist ongi
meie poisid.

Kadri. Kas-iki tõest? No sis-jea ma
rutu sisse mineme ja järele waateme,
kas seal ka puha kõrras on! (Tahab
ära minna.)

Mangu. Ma tulen kaasa. Juhatage
mind ühte tuppa, kus ma wähe tukkuda
wõiksin. Olen ma enimast pisut kimmi-
tanud - puhkus-kulub õige ära.

Kadri. Tulge aga üten. Tahade raasi-
ke magada!

Mangu. Mitte ainult raasike, waid
järis-tublisti, sõna peenemas mõttes, -
sest, woadake (ära minnes) pääle lõuna-
ne magamine on minu juures kodanli-
seks-kohuseks saanud. (Mõlemad ära
kõrtsi.)

(Laul tuleb lähemale)

8. etendus.

Tamm (indiskimulikult majast).

Tamm. Mis see siis peab tähendama!
(Waatab tee poole) Suur Kari noori
mechi. Laulavad päris Eesti keeli. Kad
ri ütles, et siia tudengid tulla... need
küll seda nägu ei ole. Wõrwi mütsigi
ei ole praas. Hulkujad iska on! Nende
ga waja ette waatlik olla.

Waber (näitesinte taga). Poisid, pida-
ge! Kui mind mu silmad ei peta, siis
on siin kõrts! Siia lähme sisse. Saab
nina, juna ja õõkorterit!

Tamm. No lootke wga! Suur hulk
keisi, kuhu mind nad paneu! Mine
tea weel, kas nüisuguste meeste käest
midagi saab. Panwad wiimati mi-
nima, ilma et kopikutgi maksaksi-
wad. Ei, mind neid õõmsajale ei wõta!
(Majasse ära)

9. etendus.

Waber ja teised (tulewad lustilikult
lauldes näitelavale).

№ 3 Marsš.

Koor. Reisisimees - röömus mees
 Käies kodu rajal!
 Reisisimees - röömus mees
 Jkka igal ajal!
 Nurme raal, metsa teel
 Wilu wete weerel -
 Päewa ajal, õhtu ajal,
 Tuule tuju keerel -
 Edasi, edasi
 Lähel terna tee!

Waher. Kui loob laulu lahkelt meie keel,

Koor. Meie keel,

Waher. Muutub röömsaks warsti iga
 meel!

Koor. Ja meel!

Waher. Lõbus tuju meil on alati!

Koor. Alati! Hea tuju alati!

Kaasik. Nägusamal niul lauluga

Koor. Lauluga!

Kaasik. Südanit sütitame põlemas!

Koor. Põlema!

Kaasik. See on ikka meie meeste wõis!

24.
Koor. Jaska nii ka olgu meie viis!

Koor. Reisisimees - roõmus mees
Käies kodu rajal!
Reisisimees - roõmus mees
Jaska igal ajal!
Kivime raad, metsa teel,
Wila wete weerel,
Päewa dial, õhtu eel,
Tunde tuju keerel -
Edasi, edasi
Läheb tema tee!

Wober. Kuu ka rahanappus-käe,
ei me siiski norgu jää -
Laul ja noli kihutab me tusa
warsti minema!

Kaasik. Mõnel on ka lahkne lill,
Kõhe lähed kivi sell' -
Kallid lill! Oh saada raha
pojuksel! Hehe!

Koor. Noorel mehel eluteel
Kurb ei ole ial meel!
Jaska on tal küllalt kavalust,
Kuis pöödda kimbatust!
Sellepärasest tema meel

25.
Lõuab siial eluteel!

Jaska on tal kaval päia
ja tuju häia! Ja häia!

loor. Reisisimees - rõõmus mees

Käies kodu rajal!

Reisisimees - rõõmus mees

Jaska igal ajal!

Nurme raiad, metsateel,

Wilu wete weedel,

Päewa ajal, õhtu sel,

Tunde tuju keedel -

Edasi, Edasi

Lõhub tema tee!

Heidi! Heidi!

Waher. Küllalt, küllalt! Küünd waatame

aga, mis siin saab. Lina, Klaasik,

Kui siit külje mees, juhatajad, kuidas siin

olema peab, mis moodu siin kõrtsi pool

peetakse. Usna õnn, et tee pääl meile

wastu juhtusid. Kui kangel su kodu

siit on?

Klaasik. Paar versta.

Waher. Siis kõrtsipapaga päris-sõbra =
mees?

26.
Kaasik. Ega sõprus liiga soe ei olegi.
Kõrtsipapa saab mind vennaga -
luulise maariühtliga kõvasti ringu.
Ja sellepärast ei leia minagi elutilga
hallikal arime.

Waher. Mis - vend joob liiga wähe wõi
ja kõrtsimees karakust ei salli!

Kaasik. See on wost wähem põhjus. Aga
kõrtsimehe kaitse all on paar sinisil-
mi ja need naeratawad minu wemale
wastu - wanamehe keelust hoolimata.

Waher. Säl on wanamehel sula õigus!
Mis noored inimesed hakkivad! Jät-
ku silmade märg!

Kaasik. Waata õige waljut walitse-
jat!

Waher. Aga mis pagaw see tähendab?
Siin ei näe ju inimese hingegi Kusgil!
Peisid, tehke lähmi ja waadake järele!
Peised (hõikavad labiseganini). Kõrt-
sipapa! jne. (Klewi lähel kõrtsi ja
tuleb süält ruttu tagasi.) Üks ime-
ilus lapsuke tuleb! Pst!

10. stendus.Endised. Annelmajast.Anne. Tere, härrad!Wäher. Ometi üks elav hing!Anne. Mis saksad soovivad?Wäher. Meie soovime kõige peält süna ja juna ning siis öökorteri, sest varsti lähleb pimedaks!Anne. Ma lähen ja küsin kohe peremehe käest järele. (Tahab majasse minna.)Wäher ja teised. Olge nõnda armuline.11. stendus.Endised. Pannu (majast).Pannu. No mis lämmi siin siis tehtakse?Anne. Need saksad siin tahavad sinuga rääkida.Wäher. Kas teie olete selle labirintuse peremes?Pannu. Jah!Wäher. Siis muretsge meile süna, juna ja öökorteri! Aga jalamaid!Pannu (vähe kohkunult). Nonoh? -

Mul ei ole midagi käepärast!

28.
Arme. Aga waata õmeti, nad on
ju kõik wisaokad noored mehed!

Tamm. Iuu pea!

Waher. Midagi ikka leidub. Ja mis
õkorterisse puhtub - õled maha!

Ilui teie aga ei arna, - siis wõtame
ise! Sest meie oleme nälja ja jänu
läbi metsalisteks saanud! (Mõned
teevad, nagu tahaksivad nad kõrtsi
sisse tormata.)

Tamm (järele andes). Noh, ehk saab.
(Kõrwale) Küll on aga wurd!

Waher. Sinisõ läheme järwe kaldale,
kuni õhtusõõki valmistate ja meie
magamise asemel korra seate.

(Kõik ära. Seltskond ümises laulus)

12. etendus.

Mangu (kõrtsist). Hiljem Waher.

Mangu. So! See oli kannis-kosutaw.
Palju küll ei saanud, kuid sugupärasest
süsi. - Ei tea, kas Tartu mehed kuhugi
mujale läksivad. Ha! Säält järwe
poolt kostab ju lärm! Üks tuleb taga-
si.

29.
Waher (tuleb tagasi, inesele). Hull on
aga hull kõrtsimees! Ei taha korterit
anda. Tä wäene mees kardab wist, et
me talle ei maksu. Las teised lähewad
ühes kaasikuga järwe äärde, ma waa
tan seni siin järwele. (Paneb paberossi
jõlema.)

Mangu (sihib teda). Hm! Oleks nagu
tuttaw -

Waher (näeb teda). Põhoh! Mis dukas-
se siis on? (Umbes, ära tundes.) Põh!

Siin ma mitte ei kski, siis olete teie -
Mangu ja muudugi mina - sõna
peenemas mõttes! Ja teie olete -

#4. Duett.

Mõlemad. Oh tere Wirtsu äärewaadi!

Siin wanaal rahwal Mulgi maal
Me kokku saanud jälle!

Waher. Te wist - ei tule meelde mull!

Mangu. Ja te - kas pole üsna hull!

Mõlemad. No see on tore lugu!

Mangu. Niid aga seame käed sängu -
Te olete jaan ~~Waher~~ wist?

30.
Waher. Ja teie just kui Jakob Mangu,
kles-ranast pärit Wiljandist.

Mangu. Jah, Mangu olen kindlasti!

Waher. Ja mina Waher tõesti!

Mangu. Waat, see on lust!

Waher. See tõsi just!

Mõlemad. See tõsi just!

Oh magus, mõnus mälestus,
Sa oled meie elustus!

Waher. Kui ma Tartus koolis käisin,
olin kostil teie pool,
Kõigest teha wähe wõisin,
Lest mind walwas teie hool!

Mangu. Aga sõprus meie wahel
Lõbis imekiiresti,
Praagugi ta armast abel
Kõidab meid veel kindlasti!

Waher. Me saime lõibi lahkesti!

Mangu. Ja elasime mahesti!

Waher. Waat, see on lust!

Mangu. Ja tõsi just!

Mõlemad. Ja tõsi just!

Oh magus, mõnus mälestus,
Sa oled meie elustus!

Waher (Kõneleb). Tore juhtumine! Siin
pidime jälle kokku saama! Kluidas-
suis teie siia olete saanud?

Mangu. Tulin natukeseks- maale rohe-
lisesse hulkama, Mulgimaa ja Wirts-
järwe kaldaid vaatama!

Waher. Kus võkorterit võtate?

Mangu. Juba olengi paigal - siinsamas
- Tõnniku kortsis!

Waher. Hurrah! Siis oleme ühe katuse
all!

Mangu. Ja teie jäte ka võseks siia?
Tulite muidugi lobupärast niisama?

Waher. Justament! Läheme homme ehk
ülehomme jälle tagasi. Siin näikse
kannis igar olevat.

Mangu. Aga võib siisgi õige huvita-
waks minna.

Waher. Mispoolest?

Mangu. Siin on päris roman- sõna
peenemas mõttes- olemas. Selle talu ja
kortsu omanikul on tütar või kosu-
laps -

Waher. Wäga tore tudus; seda ma

nõgin juba.

Mangu. Jaha, ja see tahab mehele minna -

Waher. Noh, las käia!

Mangu. Ühele sünsle peremehes.

Wanamees aga ei lase, waid tahab teda kellelegi Saksmannile, endisile mõisawalitsejale, oma sugulasle panna, kes rikas olla.

Waher. Noh, ja mis siis?

Mangu. Mulle näitab aga, et see Saksmanni isand wanameest ninapidi wad

Waher. Kes see siis on, keda tüdruk tahab?

Mangu. Kõrtsitüdruk selitas mulle asja pikalt ja laialt. Kui ma ei eksi, siis ütles ta, et selle õnneliku nime Koasiku Andrus olewat.

Waher. Ehe! See on peaargu meie Koasiku wend! Kuidge, Mangu, kui asja lood nõnda on, siis peaks sin katsuma, nalja teha, wana Kõrtsipapa pööd pöördma ja need kaks armastajat parrid aidata.

Manqu. Tõepoolest, kätsumine õige! Aga
kõigepäält tellime siia laua peäle
Kulakastet, et kergem oleks nõuu jidada.
Waher. Siindigu nõnda! Minu seltsimehed
tulewad ka juba järwe äärest tagasi.

13. etendus.

Endised. Seltsimehed. (Kiljem) Anne
Kadri ja Andres.

Waher (tutvustades, Manqu peäle tähen-
dades). Siin minu sõber! Esitlemisega
ei maksa aega võtta. Mingu mõni ja
telligu kõrtsist joogipoolist. (Mõned
lähewad kõrtsi ja tulewad säält warsti
Anne, Kadri ja Jaaguaga tagasi, kes
joogi ja klaasid toovad.)
Andres (tuleb).

Waher (teda nähes). Kes see siis on?

Klaasik (esitleb oma wenda). Minu wend.

Waher. Wäga häa! Tsuge aga mee
sekka! Täna tahame, wõsimuse peäle
waatamata, weel õige rõõmsad olla.

(Iseneses.) See ongi siis see õnnetu!

Manqu (iseneses). See on tõepoolest
armastaja näguigi peäs! Tulge aga

34.
lähemale! Ega asi nii hull ei olegi!
Meie wõime veel teie kasuks midagi
teha ja Tammiku wanamõheli
Waher (mütsab talle külge). Mitte
nõnda hõkitselt!

Andrus. Mis? Teie teate. ^(wennafes) - Teie
oled sina küll neile kõik ära lobisenud
Waher. Ei tee wiga! Teie wend on meie
mees ja selle tõttu olete teie ka poo-
lest saadik meie mees! Kas teate,
poisid - tänawõib veel õige palju
nalja juhtuda.

Andrus. Kas see minu kohta käib?

Mangu. Olge nüweta! Nendel mees-
tel on nappu küllalt!

Waher. Et esialgne kohmetus-koos-
ja sõbralikum tugu meie kiskel
maad wõtaks, siis täitkem klaasid
ja laskein laul lahti!

Kõik. Jah, laul, laul, laul!

N^o 5. Jõsgilaul.

Waher. Ilus on laul ja jook meid wai-
mustamas,
Põõil me peatame rõõmuga!

Manqu. Kus on noli ³⁰meili löbustamas.

Wübib wanajoiss-häämelega!

Anne. Jah, laul ja jook wöib elu kaunis-
tada,

Kui sääl juures weidi armastust!

Andres. Kos tohib ilmaa-rohkem ihal-
dada -

Nendest küllalt juba soovastust!

Koisk. Ei, ei, ei, ei ja kolm kord ei!

Seejärest lipukirjaks meil:

Waker. Kus on laul ja jook, sääl istu
maha,

Manqu. Kui sul häält, siis hõiska ka-
sa ka!

Anne. Paha waim ei ial laulu toha,

Andres. Tuim ei jooki üksi armasta!

Koisk. Kus on laul ja jook, sääl istu
maha,

Kui sul häält, siis hõiska kaasa
ka!

Paha waim ei ial laulu toha,

Tuim ei jooki üksi armasta!

Hurrah, hurrah, hurrah, hurrah,
tralalala!

Waher. ^{36.} Sui ehk jidu puhul rõõmsal
kujul

Wiidad wahel kauda aega sa,
Mangu. Wõib ka olla, et weel weidral
kujul

Tantsu lõhud ühes teistega —
Anne. Siis teisel päeval meel on hirmus
paha,

and ei sallii mitte silmasgi!
Andres. Ei sellepärast siisgi jäeta
maha

Laulu, jooki, tantsu ilmasgi!
Kõik. Ei, ei, ei, ei ja kolm kord ei!
Sepärast lipukirjako meil:

Waher. Kus on laul ja jook, sääl
istu maha,

Mangu. Sui sul häält, siis hõiska
kaasa ka!

Anne. Paha waim ei ial laulu taha,

Andres. Tiim ei jooki üksi armasta!

Kõik. Kus on laul ja jook, sääl istu
maha,

Sui sul häält, siis hõiska kaasa
ka!

Paha vaim ei ial taulu taha,
Tuim ei jooki üksi armasta!
Hurrah, hurrah, hurrah, hurrah,
tralalala!

Wäber. Mõni naesemeesgi wahel lähub
Hilja õõsi windis koju pool!

Mangu. Wähe lootust wist küll olla
tahab,
Et siis hüwa lõpp on jellel lool!

Aime. Mis jutlust naene mehel kodu-
peab,
Tunda saab küll igäiks te seast!

Andres. Ja kui ka naene nitab, wannub,
neab -
ei ta meest küll paranda sest
weest!

Hoisk. Ei, ei, ei, ei ja kolm kolm kord ei,
Sepäraast lipukirjaks meil:

Wäber. Ilus on laul ja jook, sääl istu
maha,

Mangu. Idui sul häält, siis hoiska
Kaasa ka!

Aime. Paha vaim ei ial laulu taha,

Andres. Tuim ei jooki üksi armasta!

Hõisk. Kus on laul ja jook, siäl istu
maha,
Kui sul häält, siis hõiska kaasa
Ka!

Paha waim ei ial laulu taha,
Tuum ei jooki üksi armasta!
Hurrah, hurrah, hurrah, hurrah,
tralalala!

(Laulu ajal on wõiwik kätte jõudnud.)
Waher. Aga siin hakkab juba jahi. Lähme
sisse! (Lähewad kõik sisse. Mõned laulu
ümber.)

(Wahereg.)

W. etendus.

Kadri ja Jaak (tulewad laudu ko-
ristama).

Jaak (tuleb wärawast ja hakkab pudelit
korwi tõstma).

Kadri (majast). Küll on aga lustilise
poisi!

Jaak. Wõtaw aga kah zedä wa' kollast
häämöödu!

Kadri. Ja see wana ärrä muidku iki
noordege üten. No ega na täämbel öösi.

Küll kedagi magade ei lase!

Jaak. Pelga aga sia ende peräst!

Kadri. Wana Tammegei wõtiwe kate-
kesti, see wana ärra, ja see kes kõige
rohkeim kõnleb, leti kogast wällä, käe
alt kinni ja wüsiwe oma manu istma.
Wanames ai küll apu näoga wastu,
aga - es jätte!

Jaak. Noh, mis ta ilmaasjande wigur-
deb, seht löä ju äste!

Kadri. Ja Anne ja Andrese wastu om
na ime lahke! Wanames waadaku
aga päält ja wihastegu, kuda Anne
ja Andres kõrwu istma panti!

Jaak. Lora vähem ja pihi paremb
laid puhtas!

Kadri (pühkides). See wanaärra om
üits imelik mees. Küll ta jöris ennist
minu käest meie peremhe, Kasutütre,
Kaosiku Andrese ja Saksomanni üle juha
perrä!

Jaak. No sia nüüd lad rassiid küll, ilma
küsimegei! (Korwi pääl enäidates) Wõta
kõisest sangast ja wüme ärra! (Lähewad

40.
lõibi värava ära!

15. etendus.

Anne. Andres.

(Majast kostab üliõpilaste laulu.)

Anne (tuleb majast, jääb laulu kuulata-
tama).

Andres (säältsamast, ruttab Anne juurde)
Kallike, miks sa ära tulid? Ega sa
õnneti pahaseks ei saanud? Vanamees
ei karmatanud kanda nalja, nad hakk-
kasivad teda nokkima, jubes ära
teisi tuppa.

Anne. Jõber Laksmann ootas teda
sääl teises toas.

Andres. Ah, see võruskael oli sääl!
Oleksivad üliõpilased seda teadnud!

Anne. Neil on vist hais ninas juba.
Vanahärra piilus sagevasti sinna
toa poole ja keerles paar korda sääl
ukse ees.

Andres. Jah, neil on hääd küll nalja
teha, aga neil —

Anne. Ära õnneti kartma hakka!
Kõik lähel ehk veel hästi! Kuula,

41.
Kuidas õpik loksutab! Kuu ilus õõ!
Just kui seekord, kui sa siinsamas
mind esimest korda suidlesid...

Andres. Just kui aasta eest! (Kaalus-
tab Anne.)

Anne. Minul on iseäranis-käina niisu-
guine salajane lootus, et vanamees-wars-
ti armu päha võtab! Küll sa näed!

Andres. Lähme sisse, Anne, muidu teised
hakkavad tähelepanema, et me kaud
ära oleme. (Lähevad majasse.)

16. etendus

Tamm ja Laksmann (tule-
vad juttu ajades teiselt poolt).

Laksmann. No küll te näete! Need tee-
wad teile palju pahandust! Kõpikutgi
te nende käest ei näe!

Tamm. Nad maksivad mulle juba muist
aragi!

Laksmann. Te näikse juba nende poole
hoidvat. Kas ma siis parem süü ära
ei lähe?

Tamm. Eis ei, sugulane! Meie kaup
jäab ikka kindlaks.

42.
Mangu (on kõrtsist wälja tulnud, war-
jul). Ehe, wäga häa! Kui nüüd wa-
namees ta üksi jätaks, siis -

Loksmann. Kui te oma nõu juurde
jätate, siis seame asjad warsti joonde.

Tamm. Minu pärast kas wõi homme
juba. - Ma lõhen aega nüüd waotama,
kuidas wõõrastega saab. Mõnedele peab
ase minu oma korterisse tegema. (ära)

17. etendus.

Er. diid, ilma Tammeta.

Loksmann (saadab Tamme kuni ukseni).
Hääd õhtut siis! Ma tulen homme taga-
si! (Naerab) Ahhä! Mine aega, wana
norr! Hull ma warsti teise lehekülje
pööran, kui kosjakäeraha käes! Sinu
kasutütart ei ole mulle waja! Käeraha
ilma selleta on palju parem! Läält
wist tuleb keegi! (Näeb Mangu). Üks
wõõras!

№ 6. Duo.

Mangu. Hääd õhtut soovin, auulik
härwa, teil!

Mu nimi Mangu, Tartus adrokaat.

Saksmann (enesle). Sa ^{43.}kaewas, küll on
õnne meil!

(Kõvasti) Te olete siis advokaadid?

Mangu. Jah, justament, see olen ma,
Wõin kõiki asju ajada!

Saksmann. Sepäraast olge terve tulemast,
Mul kohe on teid tarwis wast!

Mangu. Ei ma kokku ette astumast,
Ega wõisi wastuwaidlemast!

Mõlemad. Sepäraast loõme kokku käed!

Saksmann (enesle). Nüüd on wõit minu
käes!

Mis mul nüüd wiga mängida!

Mangu (enesle). No küll on kelmust mehel
sees,

Põhjal teist just nulgida!

Saksmann (kõvasti). Waewa kasun
ilusti!

Mangu. Toimetan ka tublisti!

Saksmann. Kas jah?

Mangu. Olgu!

Saksmann. Kas jah?

Mangu. Olgu!

Mõlemad. Kaup tektud nüüd!

Laksmann. #4. Siis aitate mul asja aja-
da. Ma ütlen: saak saab hää!

Mangu. Mis kaval värk teil siis es-
on?

Laksmann. Mul on selle vanamehega-
kõrtsipapaga vähe ühendamist. Oleks
aja temaga väike kirjalik leping
ja teha tema taluja kasutitre
võrd kohta.

Mangu. Teie tahate siis tema kasu-
tütart kosida?

Laksmann. Ja - õieti - ei - lähme pa-
rim minu poole - sääl on julgem koht
kõnlemiseks. Siin võib keegi meie juttu
päält kuulata - ma ei taha seda.

Mangu. Tühja koh! Õige mees ei kard
kedagi. Aga minuigi pärast, kui just
tahate!

#7. Quodlibet.

Laksmann. Mangu. Waher. Andres.
Tamm. Arme. Koor!

Laksmann. Salaja! Mitte üht sõna -
kest sest!

Nüüd lähme süit!

Lõul julgem⁴⁵ koht
Nüüd waik!

Manne Nüüd waik!

Mõlemad. Lõul julgem koht!

Taksimann. Teil olgu teada, et ma siin

Ei kosjalonungaga wiibigi!

Test meelitaw see kosjawiin

Ei mulle põrmu olegi!

Ma wana Tamme isna tublisti

Sünninapidi wedanud!

Tema wara, päris öelda õigesti,

Ma ainult kalliks pidanud

Woher (Kes warjul päält kuulast).

Ho! Ho! Waat, kus on sõlm!

Ja häbemata kelm!

Küll meie sarnast meest

Karistame selle eest!

(Hünab) Poisid!

Koor (ilmub). Meid kutsus sinu hüüd,

Test tuleme ka nüüd,

Ette küll ju wäsinud

Ja reisist roidunud,

Me süügi sõnapäält,

Kui kuuleme su häält!

#6.
Mis-käsed teha sa,
See tehtaps ka!

Loksimann. Ha! Nüüd olen üsna lõk-
sus ma,

Ja saan vist sugeda!
Kes seda võis küll uskuda?
Ma katsun pugeda!

Andres. Pea! Ei sa kergelt pääse!

Loksimann. Kas tõesti ma ei pääse?!

Mangu. Sa kohtu kätte lääd nüüd,
Sääl siis selgub sinu süüd!

Wäher ja seltsilised. Kuid enne, kui ta
lõkkub meist,

Me jubume tall' seda - teist!

Ja häda tall', kui vastu oiaab,

Sis hullema weel saama saab!

Pärm (tuleb majast). Mis kära süin?
Mis kära süin?

Kas kokkelus wast lahti süin?

Anne (ühes temaga tulles). Selge nüüd:
õige meel

Puudub sellel mehel sääl!

Kawalalt on ta keel

Teile huisanud tublisti wagonil näol

47.
Waher. Küll oleks järeas-palk
Täl hüwa kose-malk!
Kui nahataie saaks -
Kos weel saarnast sehti maks!

Andres. Tä süüd on suur ja päris-
on-
Deks-andmata,

Ta peaks töest saama karistust!

Anne (Tammela). Ja Tii losite end üsna
tublist tüssata

Ja warsti oleks teinud rumalust!

Tammela. Kes tohib seda meest minu es-
lõu-
mata?!

Margu. Siinsamas oma sanga seda just
ütles ta!

Kõik. Sellepärast kiiruste
Soadame ka kohtusse!

Leitskond. Aga mine tublist läbi
Sõnadega wõtame,
Et ta saaks ka hästi häbi,
Kui ta ära soadame
Kohtu kätte, kohtu kätte!
Teiste petja!

(Saksmani kihutatakse minema.)

Tammela. Oh armsad vennad halastage

48.
Ja kohtust teda wabastage!
Tall' andke andeks seda süüd!

Anne. Ta wane mees meie es
Hirmu sai paljugi!
Ja sellest wist sai temale
ju küllaltgi!

Mangu. Üht tingimist täita on teil
siin paros koht,
Lest muudu ei päästa küll teda üks
Nüüd lõpetage wana jonnigi roht!
Ja tooge täna weel nende kosja wain

Tamm. Et Andres wäga mõistlik on,
Sis jäägu ka minu pärast jonn!

Andres. Ma kõhaks kas woi kooli weelgi,
Et saada üliõplaseks-!
Mul sinna sinne kippus meelgi,
Kuid sina jäin ma sulaseks-!

Kõik. Oh küll on rõõm,
Sui oled üliõplane!
Et kõik on hästi läinud nüüd,
Sis kostku lõpuks rõõmuhüüd.
Kõik mõistlik rahwas laagu!
Ja laagu!"

(Besnie lungeb.)

